

02135012 számú Műtárgyvédelmi munkatárs - Múzeumi gyűjtemény és raktárkezelő megnevezésű szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó programkövetelmény

1 A javaslatot tevő adatai¹

1.1 Természetes személy esetén: -

1.1.1 Név:

1.1.2 Lakcím:

1.1.3 E-mail cím:

1.1.4 Telefonszám:

1.2 Nem természetes személy esetén: -

1.2.1 Név: **Oktatásért felelős miniszter**

1.2.2 Jogi személy működési formája (cégforma):

1.2.3 Székhely:

1.2.4 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy neve:

1.2.5 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy telefonszáma:

1.2.6 Képviselőre (cégjegyzésre) jogosult személy e-mail címe:

1.2.7 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy neve:

1.2.8 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy telefonszáma:

1.2.9 Kapcsolattartásra kijelölt természetes személy e-mail címe:

2 A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés
--

2.1 Megnevezése: Műtárgyvédelmi munkatárs - Múzeumi gyűjtemény és raktárkezelő

2.2 Ágazat megnevezése: Kreatív

2.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0213

3 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szak-képesítés
--

3.1 Megnevezése: Műtárgyvédelmi munkatárs - Múzeumi gyűjtemény és raktárkezelő

3.2 Szintjének besorolása

3.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 5

3.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 5

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

4 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése²:

- 4.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 4.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: 11/2002 (IV. 13.) NKÖM rendelet a muzeális intézményekben foglalkoztatottak szakmai munkaköreinek betöltéséhez szükséges képesítési feltételekről

5 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

A Műtárgyvédelmi munkatárs - Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő muzeológus és/vagy okleveles restaurátor szakmai felügyeletével és irányításával, a múzeumi jogszabályok betartása mellett végzi a műtárgyak kezelését. Különböző típusú műtárgyakat kiállításra, kutatásra, restaurálásra, kölcsönzésre, fotózásra, digitalizálásra előkészít, mozgat, csomagol, tudatosan alkalmazva a műtárgyvédelmi előírásokat. Ellenőrzi a műtárgyak állapotát és környezetét (klimatikus körülmények, higiénia) a raktárban és a kiállítás területén. A megelőző műtárgyvédelmi követelményektől eltérő állapotok esetén jelez a felettesének. Elkötelezetten és lelkiismeretesen dolgozik a műtárgyak megőrzése érdekében. Részt vesz a gyűjtemények raktári rendezésében. Az adminisztrációs feladatokat (elektronikus és papír alapú tárgylisták készítése, nyilvántartó szoftverek kezelése, adatbevitel) precízen, figyelmesen végzi. Csapatmunkában dolgozik, együttműködve a múzeumi szakalkalmazottakkal.

6 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

6.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -

6.1.1 Az oltalom típusának megjelölése:

6.1.2 Nyilvántartó hatóság:

6.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma:

² A megfelelő elem kiválasztandó.

7 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 7.1 Iskolai előképzettség³:
érettségi végzettség
- 7.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 7.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: nem szükséges
- 7.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: nem szükséges

8 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszama (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 8.1 Minimális óraszám: 320
- 8.2 Maximális óraszám: 480

9 A szakmai követelmények leírása:

- 9.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

Sor-szám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a muzeális intézmények működésére, nyilvántartására, valamint a kulturális javak védelmére vonatkozó jogszabályokat, illetve a munka, tűz- és balesetvédelmi szabályokat.	Ismeri a jogszabályokban a gyűjteménykezelő számára meghatározott jogosultság és felelősség határait, tisztában van a munkavédelmi előírások betartása fontosságával.	Magára nézve kötelezőnek tartja a múzeumi etikai és örökségvédelmi jogszabályi előírásokat, valamint a munkavédelmi szabályok betartását.	
2	Különböző típusú (néprajzi, történeti, régészeti, természettudományi, képzőművészeti) műtárgyakat kiállításra, kutatásra, restaurálásra, köl-	Ismeri a biztonságos műtárgymozgatás és csomagolás műtárgyvédelmi szempontból megfelelő szabályait, anyagait és módszere-	Minden helyzetben szem előtt tartja a műtárgyak állapotának megőrzését, lelkiismeretesen és kellő körültekintéssel végzi a	A műtárgyak előkészítését, mozgatását, csomagolását önállóan végzi el, nagy méretű, nehéz, vagy érzékeny műtárgy esetén segítséget kér.

³ A megfelelő elem kiválasztandó.

	csönzésre, fotózásra, digitalizálásra előkészít, mozgat, csomagol.	it.	mozgatást, csomagolást.	
3	Szerves, szervetlen és kompozit anyagú tárgyak állapotát ellenőrzi és változásukat jelzi a megfelelő szakembernek (restaurátor, muzeológus), intézkedést kezdeményez.	Ismeri a szerves (bőr, csont, fa, műanyag, papír, textil), és a szervetlen (fém, kerámia, kő, üveg) műtárgyalkotók alapvető fizikai és kémiai tulajdonságait, tisztában van a környezeti tényezők káros hatásaival és felismeri a műtárgyakban bekövetkezett elváltozásokat.	Szem előtt tartja a műtárgyak megőrzésének fontosságát, lelkiismeretesen és kellő alapossággal végzi az állapotuk ellenőrzését.	Felelősséggel tartozik a műtárgyak állapotában beállt változásról értesíteni felettesét, illetve az illetékes szakembert (muzeológus, restaurátor).
4	Méri, ellenőrzi és dokumentálja a műtárgyak klimatikus környezetét a raktárban, kiállításban. A megelőző műtárgyvédelmi követelményektől eltérő értékek esetén jelez a felelős szakembernek. Kezeli a klimatizáló eszközöket.	Magabiztosan ismeri a hőmérséklet, páratartalom, elektromágneses sugárzás mértékére vonatkozó műtárgyvédelmi előírásokat, valamint a klimatizálásra alkalmas eszközök működtetésének szabályait és módját.	Elkötelezett a műtárgyak megőrzése iránt, érti a stabil klimatikus viszonyok fenntartásának fontosságát, törekszik ennek elősegítésére.	A rá bízott klímaberendezést önállóan működteti, gondoskodik tisztításáról, a nem megfelelő klimatikus paraméterek észlelésekor javaslatot tesz a változtatásra.
5	Ellenőrzi a műtárgyraktárban és a kiállításban a tároló- és installálóeszközök, valamint környezetük állapotát, ha hibát, károsodást észlel, jelzi a felettesének.	Tudatában van a tároló- és installálóeszközök anyagaival és szerkezetével szemben támasztott követelményeknek, felismeri, ha változásuk veszélyezteti a tárgyak épségét.		Önállóan ellenőrzi a műtárgyraktárban és a kiállításban a tároló- és installálóeszközök, valamint környezetük állapotát és felelősséggel tartozik a változások jelentéséért.
6	Részt vesz a raktárak és kiállítóterek rendjének és tisztaságának fenntartá-	Tudatában van a raktári rend és tisztaság megőrzése fontosságá-	Törekszik a raktárak és kiállítóterek rendjének és tisztaságának	Együttműködik az intézmény szakalkalmazottaival, biztonsági, műszaki és

	sában.	nak, ismeri a biztonsági és műtárgyvédelmi előírásokat.	fenntartására.	takarító személyzetével.
7	Katasztrófa helyzetben, illetve egyéb a műtárgyak állapotát veszélyeztető helyzetben részt vesz a műtárgyak mentésében.	Ismeri az intézmény Honvédelmi Intézkedési Tervének rá vonatkozó szabályait, és a műtárgyakat veszélyeztető tényezőket (víz, tűz, rovarok), valamint a sérült, meggyengült műtárgyak biztonságos mozgatásának fő szabályait és módját.	Felelősen és higadtan, a saját egészségét is védve vesz részt a mentésben.	Betartja a katasztrófa helyzetben felelős személyek, a mentést irányító szakemberek utasításait.
8	Részt vesz múzeumi gyűjtemények rendezésében és revíziójában, műtárgyakat leltári számmal és QR kóddal lát el.	Ismeri a gyűjtemények rendezésének, revíziójának tudományos és műtárgyvédelmi szempontjait, valamint a leltári szám és QR kód rögzítésének a tárgyra nézve biztonságos anyagait és módját.	Precízen, figyelmesen és körültekintően végzi a gyűjtemények rendezési és jelölési adminisztrációs feladatokat.	Betartja a muzeológus és restaurátor utasításait a rendezési és revíziós munka során, ugyanakkor képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására. A leltári számot és a QR kódot a restaurátor útmutatása alapján írja/helyezi a műtárgyra.
9	Különböző szempontok szerint tárgylistákat, készít, adminisztrációt végez (mozgatási és kölcsönzési naplóba ír) és nyilvántartásokat használ.	Részletesen ismeri a múzeumi nyilvántartás szabályait és eszközeit, felhasználói szinten ismeri az elektronikus szövegszerkesztő programot.	Precízen, figyelmesen és körültekintően írja a tárgylistákat.	Muzeológus iránymutatásával készíti a tárgylistákat, ugyanakkor képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására. Muzeológus ellenőrzése mellett, a számára biztosított jogosultság keretein belül használja a nyilvántartásokat.
10	Műtárgynyilvántartó szoftvert kezel, abba adatokat visz be.	Alkalmazói szinten ismeri az intézmény elektronikus nyilvántartó	Tudatában van a bevitt adatok fontosságának.	Az adatrögzítést a muzeológus ellenőrzése mellett, a számára biztosított

		programját.		jogosultság keretein belül végzi.
11	Részt vesz az adatbázisba feltölthető nyilvántartási fotók készítésében a műtárgyakról.	Ismeri a fotózás alapvető szabályait, tisztában van a műtárgyak fotózás alatti védelmének fontosságával és annak módszereivel.	A fotózásban való részvételt a tőle telhető legszakszerűbben, a tárgyak állapotára különösen ügyelve végzi.	

9.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem⁴

10 A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Azért van szükség Műtárgyvédelmi munkatárs - Múzeumi gyűjtemény és raktárkezelő szakemberekre, mert a kulturális örökség részét képező tárgyi javak kezelése, nyilvántartása speciális tudást, képességet igényel. Jogszabályban is megjelenik, hogy csak az töltheti be ezt a pozíciót, aki rendelkezik ezzel a szakképesítéssel. Az egységes követelményrendszer alapján megszerzett szakképesítés birtokában állami és egyházi fenntartású múzeumokban, muzeális intézményekben lehet elhelyezkedni.

11 A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

11.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele:

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

11.2 Írásbeli vizsga

11.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: -

11.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: -

11.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: - perc

11.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: - %

11.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

11.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább ...-...%-át elérte.

11.3 Projektfeladat

⁴ A megfelelő válasz aláhúzendő.

11.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A múzeumi gyűjtemény és raktárkezelés gyakorlata

11.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: A vizsgafeladat három részből áll, a sikeres vizsgához mindhármát teljesíteni kell.

a) vizsgarész: A múzeumi gyűjtemény és raktárkezelés záródolgozatának bemutatása

A záródolgozatban a vizsgázó egy szabadon választott muzeális intézménynek a bemutatásával ad számot a képzés során elsajátított muzeológiai, jogszabály ismereti, intézménytörténeti és műtárgyvédelmi tudásáról.

A záródolgozat az alábbi fejezeteket kell tartalmazza:

Múzeumtörténet – a választott intézmény rövid történeti bemutatása (alapítás, az intézmény főbb korszakai, fejlődéstörténete), mai legfontosabb jellemzői (szakmai besorolás, gyűjtőkör, gyűjtőterület, feladatrendszer, gyűjteményi összetétel stb.).

A muzeális intézmény egy gyűjteményének és a gyűjteménykezelő munkájának bemutatása (a gyűjtemény típusa, nagysága, összetétele, raktári és nyilvántartási rendje, mozgatás, csomagolás, adminisztráció, nyilvántartás).

Állományvédelmi javaslat az intézmény és a gyűjteménykezelő munkája vonatkozásában a képzés során tanultak alapján.

A dolgozat terjedelme minimum 12 oldal, ajánlott betűtípus Times New Roman, 12-es betűméret, sorköz 1,5-es, szakirodalom és egyéb források a dolgozat végén külön fejezetben megadva. A dolgozat bekötésének módja: spirálozott.

A vizsgázó a szaktanár által hitelesített dolgozatot 15 nappal a vizsga időpontja előtt beküldi az akkreditált vizsgaközpontba. A vizsgán 10 percen bemutatja a dolgozat fő részeit. A bizottság kérdéseket tehet fel a dolgozattal kapcsolatban.

b) vizsgarész: Raktári vagy kiállítási műtárgykörnyezet ellenőrzése

A vizsgázó a vizsgahelyszínen egy szimuláns raktárban vagy kiállítótérben előkészített szerves, szervetlen és kompozit (összetett anyagú) tárgyak elhelyezését és klimatikus körülményeit ellenőrzi. Az előkészített mérőműszerrel hőmérsékletet, páratartalmat és a megvilágítás mértékét és összetételét méri. Véleményt mond arról, hogy a tárolás/kiállítás módja és körülményei megfelelőek-e, javasol-e valamilyen változtatást.

c) vizsgarész: Egy kiválasztott „műtárgy” csomagolása

A vizsgázó a bizottság által kijelölt tárgyat kölcsönzési célú szállításra a műtárgyvédelmi előírásoknak megfelelően becsomagolja a rendelkezésre álló csomagolóanyagok közül a legmegfelelőbbeket alkalmazva. Végül a tárgy adatait bevezeti a szimuláns mozgatási naplóba.

11.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: összesen 70 perc, ebből az a) vizsgarész 20 perc (bemutatás 10 perc, kérdésekre válasz 10 perc), a b) vizsgarész 20 perc és a c) vizsgarész 30 perc.

11.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 100 %

ebből az a) vizsgarész 35%, b) vizsgarész 35%, c) vizsgarész 30%.

11.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a) vizsgarész

A dolgozat a formai és tartalmi követelményeknek megfelel, szerkesztése esztétikus 10%

A muzeális intézmény történetének, gyűjteményeinek és a gyűjteménykezelő feladatainak leírása szakszerű, logikus, a jogszabályokra hivatkozás megfelelő 35%

A műtárgyvédelmi problémák felismerése és a megfogalmazott javaslatok relevánsak 25%

A dolgozat bemutatása során a fogalmazás szakszerű, érthető, világos 15%

A bemutatás röviden, de lényegretörően tartalmazza a dolgozat fejezeit 15%

b) vizsgarész

A raktári/kiállítási körülmények ellenőrzése során a mérőműszer használata megfelelő 10%

A tárgyak anyagainak azonosítása és állapotuk felismerése helytálló 20%

A vizsgáló javaslata az adott műtárgyak környezetének klimatikus paramétereire (hőmérséklet, relatív páratartalom, a megvilágítás mértéke) megfelelő 30%

Az installálás/tárolás eszközeinek és anyagainak megítélése szakszerű és helytálló 20%

A raktározásra/kiállításra tett javaslatok világosak, megfelelően indokoltak 20%

c) vizsgarész

A műtárgyvédelmi és balesetvédelmi szabályok ismerete és betartása megfelelő 10%

A műtárgy csomagolásához kiválasztott anyagok és módszerek műtárgyvédelmi szempontból szakszerűek, a tárgy számára biztonságosak 25%

A csomagolás precíz, igényes 25%

A védőeszközök használata megfelelő 10%

A mozgatási naplóba az előírások szerint történt meg az adatok bejegyzése 30%

11.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgáló a megszerezhető összes pontszám legalább 50%-át elérte.

11.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

11.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

A vizsgálók számától függően legalább 10 db tárgy, legyen köztük szerves (textil, papír, bőr, pergamen, fa, csont), szervetlen (üveg, kerámia, fém, kő) és kompozit (összetett) anyagú egyaránt, raktári polcot imitáló polc, vagy kiállítási installációk, vitrinek, a klimatikus körülmények (hőmérséklet, páratartalom, UV és látható sugárzás) mérésére szolgáló kézi mérőműszer, műtárgy csomagolásra alkalmas anyagok a tárgyak méretének megfelelő méretben és mennyiségben (pamutvászon, pamutszalag, savmentes papír (80-120 g/m² tömegű), savmentes fátolpapír (10-20 g/m² tömegű) és kartonok (140-180 g/m² tömegű), papír- és műanyagdobozok, légbuborékos fólia, térkitöltő (pl. polisztirol golyók), polisztirol- és/vagy polietilénhab lapok (2-6 cm vastag), rozsdamentes rovarű (1-2-es), színesfejű gombostű, papírhengerek (5-20 cm átmérőjűek), vágó- és feliratozásra alkalmas eszközök (olló, snitzer, vágólap,

ragasztószalag, alkoholos filctoll, ceruza, papír), kesztyűk (pamut, gumi és nitril anyagú), dobozok, asztalfelület a csomagoláshoz, papír alapú szimuláns nyilvántartási eszköz (mozgató, kölcsönzési napló).

11.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

11.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: -

11.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -